

duidelijk is hoevéél belastingbetalers worden tegengehouden van procedures.^{599 600}

3.4.1 Rechtszekerheid in het rechtsstelsel: een belangrijke rechtsbescherming

Er wordt min of meer van uitgegaan dat de belastingbetaler beschikt over eigen fiscale deskundigheid of over deskundige hulp als hij zijn verplichtingen vervult, dan wel zijn recht zoekt.⁶⁰¹ Zoals gezegd, het rechtsstelsel zou eigenlijk zodanig moeten zijn dat de noodzaak van fiscale deskundigheid minder vanzelfsprekend is. Het rechtsstelsel zou zoveel duidelijkheid moeten bieden dat het vervullen van verplichtingen een aangelegenheid is die de belastingbetaler, ook de minder deskundige, goed zelf aan kan. Hierdoor wordt ook de kans groter dat hij de belastingen als rechtvaardig zal beschouwen. Stevens vermeldt dat van de rechtszekerheid in het rechtsstelsel een belangrijke rechtsbeschermende functie uitgaat, onder meer omdat rechtszekerheid ambtelijke willekeur voorkomt.⁶⁰² Het risico op ambtelijke willekeur is vooral dan aanwezig als ook de belastingambtenaar moeite heeft de juiste toepassing van rechtsregels te kennen en toe te passen. Ook hij is dus gebaat bij een duidelijk rechtsstelsel.

3.5 De Algemene wet inzake rijksbelastingen en de rechtsbescherming

In de AWR krijgt de belastingbetaler een aantal mogelijkheden van rechtsbescherming aangereikt. Het betreft het recht om respectievelijk bezwaar en/of beroep aan te tekenen. Daarna kan hij zich tot de cassatierechter wenden.^{603 604} De AWR biedt echter niet voor alle meningsverschillen tussen de belastingbetaler en de belastingdienst een mogelijkheid van rechtsbescherming. Er bestaat bijvoorbeeld geen rechtsbescherming tegen een voorlopige aanslag, zelfs niet bij de burgerlijke rechter. In een dergelijk geval kan de belastingbetaler de inspecteur slechts verzoeken om deze aanslag ambtshalve te verminderen.⁶⁰⁵ Hofstra wijst op het belang van de algemene beginselen van behoorlijk

⁵⁹⁹ A.G. van Galen, H. Th. J. F. van Maarseveen [23, blz. 55].

⁶⁰⁰ R.J. Koopman [24]: "De procesvoering wordt zo eenvoudig mogelijk gehouden, teneinde het voor belastingplichtige mogelijk te maken om zonder vertegenwoordiger zijn belangen zo adequaat mogelijk te verdedigen etc."; "Waar die ambtshalve toetsing niet plaatsvindt, wordt van de belanghebbende verlangd dat hij niet alleen de relevante feiten aan de rechter voorlegt, maar dat hij tevens daaraan de juiste juridische consequenties verbindt etc."; "Zo dreigt het recht zonder procesvertegenwoordiging op te treden het karakter aan te nemen van een valkuil." (blz. 582)

⁶⁰¹ Ch. J. Langereis [25]: "Er bestaat geen verplichte vertegenwoordiging, hetgeen inhoudt dat belanghebbende de bezwaar-beroeps- en zelfs gedeeltelijk de cassatieprocedure zelf kan uitvoeren. Het spreekt daarbij voor zich dat hij daarnaast de hulp van fiscaal geschoolden kan inroepen." (blz. 69)

⁶⁰² L. G. M. Stevens [26, blz. 535, 536, 550, 551].

⁶⁰³ Hoofdstuk V AWR.

Zie voor de rechten van de belastingbetaler: De Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Algemene wet inzake douane en accijnzen, de Invorderingswet, de Tariefcommissiewet en de Wet administratieve rechtspraak belastingzaken.

⁶⁰⁴ L. A. de Blicke e. a. [27, blz. 280e. v.].

⁶⁰⁵ Ch. J. Langereis [25]: "Tegen de weigering ambtshalve een vermindering te verlenen staat tot op heden evenmin beroep op de rechter open." (blz. 30, 42)